

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดี ของพลายงามในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน

The Interactions Effects of Psychological and Social Factors on Academic and Virtue Behaviors of Play-Ngam in Thai Literature “Khunchang Khunphan”

ชมพูนุท เมฆเมืองทอง¹

Chomphunut Makemuengthong¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยประเภทศึกษาความสัมพันธ์ด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของพลายงาม กรอบแนวคิดในการวิจัยใช้พื้นฐานการวิเคราะห์สาเหตุพฤติกรรมตามรูปแบบทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาของแบนดูรา วิเคราะห์ข้อมูลโดยพิจารณาจากความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรม และบทสนทนาของตัวละครในวรรณคดีไทยเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม

ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของพลายงามเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตคือความรัก ความกตัญญูต่อบิดามารดา และปัจจัยทางสังคมคือการที่ครอบครัวเผชิญวิบากกรรมตกทุกข์ได้ยากและการได้รับการอบรมสั่งสอนให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษาเล่าเรียน และพัฒนาตนเองให้เป็นคนดี เป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา

คำสำคัญ : ปัจจัยทางจิต ปัจจัยทางสังคม พฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดี ขุนช้างขุนแผน

ABSTRACT

This research was a correlation study with descriptive analysis. The purposes of this research were to study the interaction effects of psychological and social factors on academic and virtue behaviors of Plai-Ngam. The main factors were identified by using the conceptual framework of Bandura's Social Cognitive Learning Theory. Descriptive social interactions in ongoing behavior assesses the emotional, behavioral and the character's dialog in Thai Literature “Khunchang Khunphan” : Born of Plai-Ngam.

The results were as follows : The academic and virtue behaviors of Plai-Ngam that cause the interactions effects of psychological factors is gratitude to parents and social factors, which are family hardship and advised Plai-Ngam to attend study and intention to improve

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

oneself to be a virtuous one was consistent to the concept of the Social Cognitive Learning Theory.

Keywords : psychological factors, social factors, academic and virtue behaviors, Khunchang Khunphan.

บทนำ

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ท่ามกลางสังคมโลกที่มีการพัฒนาของเทคโนโลยีจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาบุคคล โดยเฉพาะเยาวชนให้เป็นผู้รู้จักรวบรวมข้อมูลทั้งสามารถเลือกสรรจัดอันดับ และนำข้อมูลนั้นไปใช้ประโยชน์ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญต่อสังคมแห่งการเรียนรู้ของบุคคล 3 ประการ คือ (1) การแสวงหาความรู้ (2) การหมั่นสร้างเสริมเติมต่อยอดความรู้เดิม และ (3) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 30) หรือที่เรียกว่า พฤติกรรมใฝ่รู้ ดังที่ดุงเดือน พันธุนานวิน (2550 : 5) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมใฝ่รู้ว่าเป็นการกระทำของนักเรียนที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในวิชาที่ตนเรียนอยู่ทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งการประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนมาในชีวิตประจำวัน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในวิชานั้นๆ

เมื่อพฤติกรรมใฝ่รู้ เป็นความสามารถของบุคคลในการแสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อประยุกต์สิ่งที่เรียนรู้มาใช้ในชีวิตประจำวัน จึงทำให้พฤติกรรมใฝ่รู้ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาการและวิชาชีพของบุคคล แต่ความใฝ่รู้จะไม่นำบุคคลไปสู่ความสำเร็จในชีวิตได้อย่างแท้จริงหากขาดซึ่ง “พฤติกรรมใฝ่ดี” ซึ่งเป็นลักษณะของบุคคลที่เป็นไปในทางที่ควรแก่การปรารภนา น่าพึงพอใจ ดังที่ดุงเดือน พันธุนานวิน (2550: 4-8) ได้ศึกษาพฤติกรรมใฝ่ดีของนักเรียนในขอบเขตความหมายที่ว่า เป็นการคล้อยตามอิทธิพลของเพื่อน ลักษณะของการยอมรับอิทธิพลในทางที่ดี เช่น เลือกคบเพื่อนที่มีความประพฤติดี หรือ ปฏิเสธอิทธิพลในทางที่ไม่ดี เช่น ไม่ยอมให้เพื่อนลอก

การบ้าน ปฏิเสธเมื่อเพื่อนชวนหนีเรียน เป็นต้น

พฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดี จึงเป็นลักษณะของคนเก่งและคนดีที่จะนำพาชีวิตไปสู่ความสุขและสำเร็จ สามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในสิ่งที่ตนเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม สามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนมาในชีวิตประจำวันโดยเลือกประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่แสดงออกถึงคุณธรรมและความถูกต้องตามที่สังคมให้การยกย่องและปรารภนา ในลักษณะของการยอมรับอิทธิพลในทางที่ดี อันนำไปสู่การยอมรับจากคนในสังคม

การปฏิบัติของบุคคลที่แสดงออกถึงการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างผู้มีปัญญา ประพฤติชีวิตบนครรลองของสังคมด้วยความถูกต้อง เลือกที่จะยอมรับและกระทำสิ่งที่ดีจึงเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ควรศึกษาและพัฒนา

การพัฒนาเยาวชน ให้เป็นคนใฝ่รู้ใฝ่ดี จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกภาคส่วนได้ให้ความตระหนัก โดยเฉพาะครูซึ่งมีหน้าที่จัดกระบวนการเรียนรู้จึงต้องพยายามนำแนวคิดและตัวอย่างพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีมาสอดแทรกให้นักเรียนได้เรียนรู้และซึมซับ รวมถึงการสะท้อนให้เห็นภาพความสำเร็จของชีวิตผ่านพฤติกรรมของบุคคลรวมถึงผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในวิชาวรรณคดี เช่นในแบบเรียนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้ยกตัวอย่างวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผนตอนกำเนิดพลายงาม มาไว้ในบทเรียนภาษาไทย ถือว่าสามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาเยาวชนได้อย่างเป็นรูปธรรม

การศึกษาพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของพลายงาม จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นตัวอย่งของการแสดงพฤติกรรมของเยาวชนที่ประสบความสำเร็จในชีวิต

ตามรูปแบบทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social Cognitive Learning Theory) ที่อธิบายถึงพฤติกรรมที่เป็นสิ่งเร้า ได้แก่เหตุการณ์หนึ่งๆที่เกิดขึ้นที่เป็นตัวกำหนดผลของการกระทำของมนุษย์ที่จะเลือกกระทำพฤติกรรมที่ได้รับผลทางบวกและจะหลีกเลี่ยงการกระทำพฤติกรรมที่จะได้รับผลทางลบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าเป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของพลายงาม

ด้วยความสำคัญของ พฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีที่เป็นลักษณะของคนเก่งและคนดีที่จะนำพาชีวิตไปสู่ความสุขและสำเร็จดังกล่าวนั้นแล้วข้างต้น ประกอบกับแบบเรียนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ยกตัวอย่างวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผนตอนกำเนิดพลายงาม มาไว้ในบทเรียนภาษาไทยให้เยาวชนได้ศึกษา ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษา วิเคราะห์ และอธิบายให้เห็นถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมของพลายงามในวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผนตามแบบแผนการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาเพื่อยืนยันถึงพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีที่สามารถนำพาความสำเร็จมาสู่ชีวิตพลายงามอันจะนำไปสู่การนำไปเป็นตัวอย่างการเรียนรู้และพัฒนาเยาวชนไทยให้เป็นผู้มีพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีเรียนอันนำไปสู่พลังทางปัญญาของพลเมืองที่มีคุณค่าในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของพลายงามในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน

สมมติฐานการวิจัย

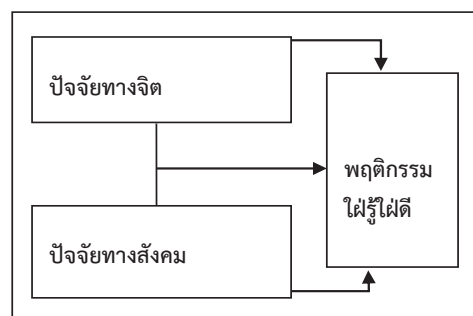
ปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของพลายงามในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน

ขอบเขตของการวิจัย

1. เนื้อหาที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ วรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนกำเนิดพลายงาม โดยการวิเคราะห์จากความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรม และบทสนทนาของตัวละครในวรรณคดีไทยเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนกำเนิดพลายงาม

2. กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แนวคิดการวิเคราะห์สาเหตุ พฤติกรรมตามรูปแบบทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social Cognitive Learning Theory) ของแบนดูรา (Bandura, 1989: 2-5 อ้างถึงใน ชไมพร ใจแปง, 2555 : 8) ที่ได้อธิบายรูปแบบของการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่องระหว่างพฤติกรรม องค์ประกอบส่วนบุคคล และองค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งองค์ประกอบทั้งสามนี้จะมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันโดยมีตัวกำหนดพฤติกรรม 2 ประการคือ พฤติกรรมที่เป็นสิ่งเร้า ได้แก่เหตุการณ์หนึ่งๆที่เกิดขึ้น และตัวกำหนดที่เป็นผลซึ่งได้แก่ผลของการกระทำของมนุษย์ที่จะเลือกกระทำพฤติกรรมที่ได้รับผลทางบวกและจะหลีกเลี่ยงการกระทำพฤติกรรมที่จะได้รับผลทางลบ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยประเภทศึกษาความสัมพันธ์ด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ใช้วิธี

ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นดังนี้

1. ขั้นการศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎี

1.1 ศึกษาพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของพลายงาม ซึ่งเป็นตัวละครในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน โดยศึกษาเฉพาะตอนกำเนิดพลายงาม

1.2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่ว่าด้วยสาเหตุพฤติกรรมตามรูปแบบทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา

2. ขั้นกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ พลายงาม ซึ่งเป็นตัวละครในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนโดยผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) เนื่องจากวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนกำเนิดพลายงาม เป็นวรรณคดีที่ถูกบรรจุไว้ในแบบเรียนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งสามารถนำมาใช้อธิบายและเป็นตัวอย่างเยาวชนผู้ที่มีพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีที่นำไปสู่ความสำเร็จในด้านการเรียนรู้และการเป็นที่ยอมรับในสังคม ตามแบบของผู้เรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา

3. ขั้นพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยคือตารางวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรม (specification table) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรมตามกระบวนการต่อไปนี้

3.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดตัวแปรในการวิจัยตามรูปแบบทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาที่ได้อธิบายรูปแบบของการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่องระหว่างพฤติกรรม องค์ประกอบส่วนบุคคล และองค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อม จึงนำมาสู่การกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร และกรอบการวิเคราะห์ตัวแปร ประกอบด้วย

3.1.1 ตัวแปรอิสระ เป็นองค์ประกอบส่วนบุคคล และองค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคม

3.1.2 ตัวแปรตาม ซึ่งเป็นปัจจัยผลลัพธ์ได้แก่ พฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดี

3.2 นำนิยามเชิงปฏิบัติการที่กำหนดขึ้นมากำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดี ด้วยการสร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรม

3.3 จัดทำตารางวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรม นำไปทดลองใช้วิเคราะห์เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.3 ปรับปรุงตารางวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรม จัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลจากวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนกำเนิดพลายงาม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีจากตัวบทวรรณคดีที่อธิบายความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรม และบทสนทนาของพลายงาม สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคมได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรม และบทสนทนาของตัวละครในวรรณคดีไทยเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนกำเนิดพลายงาม ที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับการแสดงพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของพลายงาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์เอกสาร (documentary or content analysis) โดยวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis)

ผลการวิจัย

การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของพลายงามในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนปรากฏดังนี้

1. พฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของพลายงาม แสดงออกทั้งในลักษณะผู้ที่มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ทางตรงและทางอ้อมเพิ่มเติมในสิ่งที่ตนเรียนรู้ ความสามารถในการประยุกต์สิ่งที่เรียนรู้มาใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ตนเรียนรู้ ตลอดจนเลือกประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่แสดงออกถึงคุณธรรมด้วยการยอมรับอิทธิพลในทางที่ดีและปฏิเสธอิทธิพลในทางที่ไม่ดี ดังนี้

1.1 ความสามารถในการแสวงหาความรู้ทางตรงและทางอ้อมเพิ่มเติมในสิ่งที่ตนเรียนรู้ พลายงามจะมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียนด้วยการแสวงหาความรู้จากสิ่งที่ตนเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาอย่างละเอียด การพิสูจน์ และการฝึกปฏิบัติ ดังบทที่ว่า

อันเรื่องราวกล่าวความพลายงามน้อย

ค่อยเรียบร้อยเรียนรู้ครูทองประศรี
ทั้งขอมไทยได้สันทัด
เรียนคัมภีร์พุทธเพทพระเวทย์มนตร์
อ้อมมั่งตั้งตัวนะปัดตลอด
แล้วถอนถอดถูกต้องเป็นล่องหน
หัวใจกริธอิทธิเจแสนกล
แล้วเล่ามนตร์เสกขม้นกินน้ำมัน
เข้าในห้องลองวิชาประสาเด็ก
แทงจนเหล็กแหลมลู่อุ้ยขึ้น
มหาทะมึนยืนยงคงกระพัน
ทั้งเลขยันตร์ลากเหมือนไม่เคลื่อนไหว
แล้วทำตัวหัวใจปิติโส
สะเดาะไซ้ตรวนได้ตั้งใจหมาย
สะกดคนมนตร์จิ้งก่าบังกาย
เมฆฉายสุริยจันทร์ขยับ
ทั้งเรียนธรรมกรรมฐานนิพพานสูตร
ร้องเรียกภูตพรายปราบกำราบผี
ผูกพยนต์หุ่นหล้าเข้ารวี
ทองประศรีสอนหลานชำนาญมา

(เสภาขุนช้างขุนแผน : หน้า 648-649)

จะเห็นว่าพลายงามได้ศึกษาเล่าเรียนกับยายคือนางทองประศรีด้วยความยินดีและเต็มใจทั้งตำราไทย ตำราขอม เรียนทั้งคัมภีร์ทางด้านคติความเชื่อทางศาสนา ทางด้านบาลี ด้านเวทย์มนตร์คาถา รวมถึงเรียนรู้หลักพระธรรมตามพุทธศาสนา ปฏิบัติกรรมฐานเพื่อเข้าถึงพระนิพพาน นอกจากนี้พลายงามก็ยังเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมเช่นบทที่ว่า

ครานั้นพลายงามทรมาสวาท

แหลมฉลาดเลขณาปัญญาชั้น
อยู่บ้านพระหมื่นศรียาคีครัน
ทุกคืนวันตามหลังเข้าวังใน
เธอเข้าเฝ้าเจ้ากัณฐะบังไม้มัด
คอยฟังตรัสตรึกตรอาชฌาสัย

(เสภาขุนช้างขุนแผน : หน้า 654)

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าพลายงามจะมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียนด้วยการแสวงหาความรู้จากสิ่งที่ตนเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษอย่างละเอียด การพิสูจน์ และการฝึกปฏิบัติจนสามารถนำความรู้จากสิ่งที่ตนเรียนรู้ และเป็นผู้สังเกตจนมีความรู้ในเป็นที่ยอมรับ

1.2 ความสามารถในการประยุกต์สิ่งที่เรียนรู้มาใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ตนเรียนรู้

นอกจากพลายงามจะมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียนด้วยการแสวงหาความรู้จากสิ่งที่ตนเรียนรู้ และเป็นผู้สังเกตแล้วจดจำนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ ดังตอนที่ว่า

เข้าในห้องลองวิชาประสาเด็ก
แทงจนเหล็กแหลมลู่อุ้ยขึ้น
มหาทะมึนยืนยงคงกระพัน
ทั้งเลขยันตร์ลากเหมือนไม่เคลื่อนไหว
(เสภาขุนช้างขุนแผน : หน้า 648)

เมื่อพลายงามได้รับราชการก็นำ
ความรู้ที่เล่าเรียนมาไปใช้จนได้รับการยอมรับ ดังตอน
ที่ว่า

อันเรื่องราวกล่าวความพลายงามสาว
เป็นมหาดเล็กแล้วค่อยแก้กัลลา
อยู่ด้วยพระหมื่นศรีผู้ปรีชา
เฝ้าเวลาเข้าเย็นไม่เว้นวัน
มุลนายถ้วนหน้าก็ปราณี
มิได้มีใครรังเกียจแต่ยดฉันท์
ถึงว่าท่านจางวางทั้งสองนั้น
ก็ฝากตัวกลัวทั้งทุกคนไป

(เสภาขุนช้างขุนแผน : หน้า 655)

1.3 ความสามารถในการเลือก
ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่แสดงออกถึงคุณธรรมด้วยการ
ยอมรับอิทธิพลในทางที่ดีและปฏิเสธอิทธิพลในทางที่
ไม่ดี เช่นตอนที่ว่า

ค่อยรู้จักผิดชอบรอบคอบไป
ด้วยมิได้คบเพื่อนเที่ยวเชื่อนแซ
ครั้นอยู่บ้านอ่านคำพระธรรมศาสตร์
ดำรับราชสงครามตามกระแส
ค่อยขึ้นชุมหม่มตะกอดูพ่อแพ
นางสาวส่ายส่ายใจจะใคร่พบ
เข้าไปหาสามีไม่รู้เกี้ยว
แต่พอเหลียวเห็นผู้หญิงก็วิ่งหลบ
อุตส่าห์เพียรเรียนรู้จนดูครบ
รู้ชนบทรณนิยมก็เจียมใจ

(เสภาขุนช้างขุนแผน : หน้า 654)

จากการศึกษาพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของ
พลายงามข้างต้นสรุปได้ว่าพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของ
พลายงาม แสดงออกทั้งในลักษณะผู้ที่มีความสามารถ
ในการแสวงหาความรู้ทางตรงและทางอ้อมเพิ่มเติม
ในสิ่งที่ตนเรียนรู้ ความสามารถในการประยุกต์สิ่งที่

เรียนรู้มาใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความ
เข้าใจในสิ่งที่ตนเรียนรู้ ตลอดจนเลือกประพฤติปฏิบัติ
ในสิ่งที่แสดงออกถึงคุณธรรมด้วยการยอมรับอิทธิพล
ในทางที่ดีและปฏิเสธอิทธิพลในทางที่ไม่ดี

2. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตและ
ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของ
พลายงาม

ความสำเร็จในชีวิตของพลายงามที่
สามารถได้เข้าไปรับราชการถวายตัวแก่รัชสมัยเป็น
ผลมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของ
พลายงามที่เกิดจากปัจจัยทางจิตซึ่งเป็นองค์ประกอบ
ส่วนบุคคลคือความรักความกตัญญูต่อบิดามารดา
และปัจจัยจิตสังคมซึ่งเป็นองค์ประกอบทางสิ่ง
แวดล้อมคือการที่ครอบครัวคือ บิดา มารดา และ
พลายงามต้องตกทุกข์ได้ยากและเผชิญวิบากกรรมนั้น
ได้เป็นปัจจัยสำคัญจากความปรารถนาที่จะให้บิดา
มารดาพ้นทุกข์ที่ส่งผลต่อความมุ่งมั่นตั้งใจศึกษาเล่า
เรียนและประพฤติตนเป็นคนดีและยอมรับในกฎ
เกณฑ์ของสังคมที่เป็นอิทธิพลในทางที่ดี รวมถึง
ปฏิเสธอิทธิพลในทางไม่ดีที่สังคมไม่ยอมรับ อันนำไป
สู่ความสำเร็จในชีวิตตามที่ตั้งเป้าหมายไว้คือการได้รับ
ราชการ ซึ่งจะเป็หนทางที่จะทำให้ครอบครัวมีความสุข
และมีเกียรติยศชื่อเสียง ที่แสดงถึงรูปแบบของการ
มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่องระหว่าง
พฤติกรรม องค์ประกอบส่วนบุคคล และองค์ประกอบ
ทางสิ่งแวดล้อม ดังนี้

ปัจจัยทางจิตซึ่งเป็นองค์ประกอบส่วนตัว
ของพลายงามคือความรักความกตัญญูต่อมารดา
เมื่อเผชิญวิบากกรรมต้องพراقจากมารดาหรือนางวัน
ทอง เนื่องจากถูกขุนช้างลงโทษ จึงต้องออกไปตาม
หาบิดาเพื่อจะได้กลับมาช่วยมารดา ดังบทที่ว่า

เจ้าพलयงามความแสนสสารแม่
ข้าเลื่องแลดูหน้าน้ำตาไหล
แล้วกราบกรานมารดาด้วยอาลัย
ลูกเติบโตใหญ่คงจะมาหาแม่คุณ
แต่ครั้งนี้มีกรรมจะจำจาก
ต้องพลัดพรากแม่ไปเพราะอายุน
เที่ยวหาพ่อขอให้ปะเดชะบุญ
ไม่ลืมคุณมารดาจะมาเยือน
แม้รักลูกลูกก็รู้ยั่วรัก
คนอื่นสักหมื่นแสนไม่แมนเหมือน
จะกินนอนนอนว่าเมตตาเดือน
จะจากเรือนร้างแม่ไปแต่ตัว
แม่วันทองของลูกจงกลับบ้าน
เขาจะพาลว่ารุ่นแม่ทุนหัว
จะก้มหน้าลาไปมิได้กลัว
แม่อย่ามัวหมองนัยจึ่งหักใจ

(เสภาขุนช้างขุนแผน : หน้า 638-639)

ปัจจัยทางจิตสังคมด้านความกตัญญูต่อ
บิดา ต้องการช่วยเหลือให้บิดาพ้นโทษ ก็ส่งผลต่อ
พฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียนของพलयงาม เช่นในตอน
ที่พलयงามต้องการอยู่กับขุนแผนในคุกเนื่องจากสงสาร
และอยากช่วยเหลือดูแลขุนแผนแต่เมื่อขุนแผนสอน
ว่าให้ตั้งใจเล่าเรียน ถ้ามีความรู้ก็จะมีโอกาสได้รับ
ราชการถวายตัวแก่กษัตริย์ซึ่งจะทำให้มีเกียรติยศ
ชื่อเสียง พलयงามก็ยอมเชื่อฟังขุนแผนโดยรับคำและ
ตั้งมั่นว่าจะตั้งใจศึกษาเล่าเรียนให้มีวิชาความรู้ให้ได้
ดั่งบทที่ว่า

แล้วลูบล้างล้างความพलयงามน้อย
เจ้าคงค่อยรำเรียนเขียนคาถา
รู้สิ่งไรไม่สู้รู้วิชา
ไปเบี่ยงหน้าเติบโตใหญ่จะให้คุณ
เรายากแล้วแก้ดาอย่าประมาท
ทั้งสิ้นญาติสิ้นเชื้อจะเกื้อหนุน

ทุกวันนี้มีแต่ยังการุญ
พ่อพึ่งบุญเกิดลูกได้ปลูกเลี้ยง
จึ่งนึกว่าย่าเหมือนกับแม่พ่อ
ถึงคำทอเท่าไรอย่าได้เถียง
อันพ่อนี้มีได้อยู่ใกล้เคียง
ไม่ได้เลี้ยงลูกแล้วนะแก้วตา

...

เจ้าพलयงามความแสนสสารพ่อ
น้ำตาคลอตกชกชกไหล
รับประคำร่ำว่าประสาใจ
ฉันจะใคร่อยู่ด้วยช่วยบิดา
ได้ดักน้ำตาข้าวทุกเช้าค่ำ
ที่พ่อทำฟันผกจะหักหา
ให้พ่อพ้นทนทุกข์แล้วลูกยา
จะอุตสาหะเล่าเรียนค่อยเพียรไป

...

ขุนแผนว่าจะอยู่ดูไม่ได้
ในคุกใหญ่มันยากแค้นถึงแสนเข็ญ
เหมือนกับนรกตกทั้งเป็น
มิได้เว้นโทษทัณฑ์สักวันเลย

...

ถ้าแมนเจ้าเล่าเรียนความรู้ได้
จะพาไปพึ่งพระจอมศรี
ถวายตัวพระองค์ทรงธรณี
จะได้มีเกียรติยศปรากฏไป

พलयงามน้อยสรว้อยเศร้ารับเจ้าคะ
ดิฉันจะพากเพียรเรียนให้ได้
ค่อยพูดจาพาค่อยดีใจ
จนจนใกล้โพล์พลัดถึงเวลา

(เสภาขุนช้างขุนแผน : หน้า 647-648)

การที่พलयงามยอมเชื่อฟังบิดาหรือ
ขุนแผนโดยรับคำและตั้งมั่นว่าจะตั้งใจศึกษาเล่าเรียน
ให้มีวิชาความรู้ได้นั้น เนื่องจากยอมรับในอิทธิพล
ทางที่ดีหรือยอมรับในธรรมเนียมหรือวิถีปฏิบัติใน

สังคมที่ว่า การมีโอกาสดำเนินการถวายตัวแก่
กษัตริย์ซึ่งจะทำให้มีเกียรติยศชื่อเสียง ตามที่ขุนแผน
ได้สอน แต่อีกนัยหนึ่ง พลายงามเห็นว่าการตั้งใจศึกษา
เล่าเรียนให้มีวิชาความรู้จะทำให้ได้รับราชการถวายตัว
แก่กษัตริย์ซึ่งจะเป็นโอกาสทดแทนบุญคุณบิดา
ด้วยการทูลขอภัยโทษให้กับขุนแผน ดังบทที่ว่า

ครั้นรุ่งเช้าเจ้าพลายก็โกลนจุก
เป็นพันทุกซัฟร้อนนอนหลับไหล
จนผมยาวเจ้าได้ตัดมหัดไทย
คิดจะใคร่เป็นข้าฝ่าธุลี
เดชบุญทูลขอพ้อพันโทษ
เหมือนได้โปรดบิดาเป็นราศี
(เสภาขุนช้างขุนแผน : หน้า 651)

พลังขับทางปัจจัยทางจิตคือความกตัญญู
กตเวทีที่ต้องการช่วยเหลือบิดาและมารดา ร่วมกับ
ปัจจัยจิตสังคมคือการที่ครอบครัวได้รับวิบากกรรมตก
ทุกข์ได้ยาก พลายงามจึงเลือกที่จะตั้งใจเรียนวิชาความ
รู้ทำให้มีวิชาความรู้เก่งกล้าสามารถในเรื่องที่เรียน
อย่างดี

ปัจจัยทางสังคมอีกประการหนึ่งคือการ
ได้รับการอบรมสั่งสอนกล่อมเกล้าจิตใจและให้แนวคิด
ในการดำรงชีวิตแก่พลายงาม จากบิดา(ขุนแผน)
มารดา(วันทอง) ย่า(นางทองประศรี) และจ้มนศรีเสาว
รักษ์ ซึ่งเป็นผู้อุปการะพลายงามต่างก็อบรมสั่งสอนให้
เห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษาเล่าเรียนและ
การมีวิชาความรู้ ปัจจัยนี้เองจึงมีผลให้พลายงามมี
พฤติกรรมการใฝ่รู้ใฝ่ดี ดังเช่นคำสอนต่าง ๆ ที่น่าสนใจ
หลายบท ดังเช่นคำสอนของนางวันทองที่สอน
พลายงามให้ใฝ่รู้ที่ว่า

ลูกผู้ชายลายมือนั้นคือยศ
เจ้าจงอุตส่าห์ทำสมาธิสมาธิ
(เสภาขุนช้างขุนแผน : หน้า 639)

คำสอนของขุนแผนที่สอนพลายงาม
ให้ใฝ่รู้
เจ้าจงค่อยรำเรียนเขียนคาถา
รู้สิ่งไรไม่สู้รู้วิชา
ไปเบื้องหน้าเติบโตใหญ่จะให้คุณ
(เสภาขุนช้างขุนแผน : หน้า 647)

คำสอนของนางทองประศรีที่สอนพลาย
งามให้ใฝ่รู้
เจ้าจงจำตำราที่ยาสอน
จะถาวรเพิ่มยศไม่อดสู
(เสภาขุนช้างขุนแผน : หน้า 651)

คำสอนของจ้มนศรีเสาวรักษ์ ที่สอนให้
พลายงามใฝ่รู้ที่ว่า

ครานั้นจ้มนศรีเสาวรักษ์ราช
เรียกพลายงามทรมสวาทมาสั่งสอน
จะเป็นข้าจอมรินทรปิ่นนคร
อย่านั่งนอนเปล่าเปล่าไม่เข้าการ
พระกำหนดกฎหมายมีหลายเล่ม
เก็บไว้เต็มตู้ใหญ่ไขออกอ่าน
กรมศักดิ์หลักชัยพระอัยการ
มณเฑียรบาลพระบัญญัติตัดสินนวน
แล้วให้รู้สุภาษิตบัณฑิตพระร่วง
ตามกระทรวงผิดชอบคิดสอบสวน
ราชาศัพท์รับสั่งให้บังควร
รู้จกถ้วนถี่ไว้จึงได้การ
ที่ไม่รู้รู้อะไรผู้ใหญ่เด็ก
มหาดเล็กสามต่อพ่อลูกหลาน
เสียตระกูลสูญลับอัประมาณ
เพราะเกียจคร้านคร่ำคร่ำเหมือนพราหมณ์
นี้ตัวเจ้าหล่อก้องทั้งพ่อแม่
อย่าเชื่อนแซ่ซัดสำหรับเจ้าคำสอน
(เสภาขุนช้างขุนแผน : หน้า 653)

การสั่งสอนให้ใฝ่ดีก็ปรากฏในคำสอน
หลายบท ดังคำสอนของขุนแผนที่สอนพลายงามให้
ใฝ่ดีว่า

เรายากแล้วแก้วตาอย่าประมาท
ทั้งสิ้นญาติสิ้นเชื้อจะเกื้อหนุน
ทุกวันนี้มีแต่ยังการุญ
พ่อพึ่งบุญเกิดลูกได้ปลูกเลี้ยง
จงนึกว่ายาเหมือนกับแม่พ่อ
ถึงด่าทอเท่าไรอย่าได้เลียง
(เสภาขุนช้างขุนแผน : หน้า 647)

คำสอนของจมนศรีเสาวรักษ์ ที่สอนให้
พลายงามใฝ่ดีมีความกล้าหาญ ที่ว่า

พระหมื่นศรีดีใจปราศรัยทัก
ดูแหลมหลักลูกทหารชาณุสนาม
เป็นข้าเฝ้าเจ้าชีวิตอย่าคิดคร้าม
มีสงครามเมื่อไรคงได้ดี
(เสภาขุนช้างขุนแผน : หน้า 653)

สรุปได้ว่าความสำเร็จในชีวิตของพลายงาม
ที่สามารถได้เข้าไปรับราชการถวายตัวแก่กษัตริย์เป็น
ผลมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของ
พลายงามกับปัจจัยทางจิตซึ่งเป็นองค์ประกอบส่วน
บุคคลคือความรักความกตัญญูต่อบิดามารดา และ
ปัจจัยจิตสังคมซึ่งเป็นองค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อมคือ
การที่ครอบครัวต้องตกทุกข์ได้ยากและเผชิญวิบาก
กรรมนั้นได้เป็นปัจจัยสำคัญจากความปรารถนาที่จะให้
บิดามารดาพ้นทุกข์ รวมถึงการได้รับการอบรมสั่งสอน
กล่อมเกลาจิตใจและให้แนวคิดในการดำรงชีวิตแก่
พลายงาม จากบิดา มารดา ยา และจมนศรีเสาวรักษ์
ที่อบรมสั่งสอนให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของการ
ศึกษาเล่าเรียนและการมีวิชาความรู้ และการเป็นคนดี
องค์ประกอบทั้งสองนี้จึงมีผลให้พลายงามมีพฤติกรรม
การใฝ่รู้ใฝ่ดีมุ่งมั่นตั้งใจศึกษาเล่าเรียนและประพฤติตน
เป็นคนดีและยอมรับในกฎเกณฑ์ของสังคม รวมถึง
ปฏิเสธการกระทำที่สังคมไม่ยอมรับ จึงนำไปสู่ความ

สำเร็จในชีวิตที่แสดงถึงรูปแบบพฤติกรรมการเรียนรู้ทาง
สังคมเชิงพุทธิปัญญานั้นเอง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย
ทางจิตและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมใฝ่รู้
ใฝ่ดีของพลายงามในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน
ผู้วิจัยค้นพบประเด็นสำคัญที่น่าสนใจและได้นำมา
อภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. พฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของพลายงาม
ได้แสดงออกในลักษณะของผู้ที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจใน
การศึกษาเล่าเรียนด้วยการแสวงหาความรู้จากสิ่งทีตน
เรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาย่างละเอียด การพิสูจน์
และการฝึกปฏิบัติสามารถจดจำความรู้ที่ได้มา
ประยุกต์ใช้ได้อย่างดีจนเป็นที่ยอมรับ นอกจากนี้พลาย
งามยังเลือกประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่แสดงออกถึง
คุณธรรมด้วยการยอมรับในกฎเกณฑ์ของสังคมที่เป็น
อิทธิพลในทางที่ดี รวมถึงปฏิเสธอิทธิพลในทางไม่ดี
ที่สังคมไม่ยอมรับ อันนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิตตามที่
ตั้งเป้าหมายไว้คือการได้รับราชการ ซึ่งจะเป็นหนทาง
ที่จะทำให้ครอบครัวมีความสุขและมีเกียรติยศชื่อเสียง
ข้อค้นพบดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดี
ของพลายงามสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ของคน
ที่ต้องมีทั้งความเก่ง และความดี จึงจะมีความสุข
พฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีจึงเป็นพฤติกรรมของเยาวชนที่ควร
ปลูกฝังและส่งเสริม สอดคล้องกับสำนักนายกรัฐมนตรี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545)
ที่กล่าวว่าการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ท่ามกลางสังคม
โลกที่มีการพัฒนาของเทคโนโลยีจำเป็นต้อง
พัฒนาบุคคล โดยเฉพาะเยาวชนให้เป็นผู้รู้จักรวบรวม
ข้อมูลทั้งสามารถเลือกสรรจัดอันดับ และนำข้อมูลนั้น
ไปใช้ประโยชน์ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญ
ต่อสังคมแห่งการเรียนรู้ ของบุคคล
3 ประการ คือ (1) การแสวงหาความรู้ (2) การหมั่น
สร้างเสริมเติมต่อยอดความรู้เดิม และ (3) การนำความ
รู้ไปใช้ประโยชน์

2. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตคือ ความรักความกตัญญูต่อบิดามารดา และปัจจัยทางสังคมคือการที่ครอบครัวเผชิญวิกฤตการณ์ทุกข์ได้ ยากและการได้รับการอบรมสั่งสอนให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษาเล่าเรียนและการมีวิชาความรู้ และการเป็นคนดี โดยเฉพาะปัจจัยทางสังคมนั้นจะพบมากจากคำสอนของบิดา มารดา ย่า ผู้ใหญ่ที่เมตตาที่เน้นย้ำให้พลาญงามตระหนักถึงความสำคัญ ของวิชาความรู้ สอดคล้องแนวคิดที่กระทรวง ศึกษาธิการ (2551) ได้ระบุว่าพฤติกรรมใฝ่รู้นั้นเป็น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสอดคล้องกับ แนวการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (2552-2561) มีวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมี คุณภาพโดยเน้นให้พัฒนามาตรฐานการเรียนรู้ของคน ไทย เพิ่มโอกาสทางการเรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้ ด้วยตนเองและมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต

ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าปัจจัย ทั้งสองนี้ได้มีผลต่อพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของพลาญงาม นำไปสู่ความสำเร็จในชีวิตที่แสดงถึงรูปแบบทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา สอดคล้องกับแนวคิด ของแบนดูรา (Bandura, 1989: 2-5 อ้างถึงใน ชไมพร ใจแปง, 2555 : 8) ที่ได้อธิบายว่ารูปของการมี ปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่องระหว่าง พฤติกรรม องค์ประกอบส่วนบุคคล และองค์ประกอบ ทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งองค์ประกอบทั้งสามนี้จะมี ปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันโดยมีตัวกำหนดพฤติกรรม 2 ประการคือ พฤติกรรมที่เป็นสิ่งเร้า ได้แก่เหตุการณ์ หนึ่งๆที่เกิดขึ้น และตัวกำหนดที่เป็นผลซึ่งได้แก่ผลของ การกระทำของมนุษย์ที่จะเลือกกระทำพฤติกรรมที่จะ ได้รับผลทางบวกและจะหลีกเลี่ยงการกระทำพฤติกรรมที่จะ ได้รับผลทางลบ

โดยภาพรวมจึงกล่าวได้ว่าการศึกษาและ อธิบายพฤติกรรมของพลาญงามในวรรณคดีเรื่องขุนช้าง ขุนแผนจึงเป็นตัวอย่างการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิ ปัญญาที่อธิบายให้เห็นพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีที่สามารถ นำพาความสำเร็จมาสู่ชีวิตพลาญงาม ซึ่งเป็นตัวละคร

ในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน เนื่องจากวรรณคดี ไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนกำเนิดพลาญงาม เป็น วรรณคดีที่ถูกบรรจุไว้ในแบบเรียนภาษาไทย ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 นอกจากนี้ลักษณะเด่นของพลาญ งามคือผู้ที่มีพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีที่เด่นชัดมากจนทำให้ ประสบความสำเร็จในด้านการเรียนรู้และการเป็น ที่ยอมรับในสังคม ตามแบบของผู้เรียนรู้ทางสังคมเชิง พุทธิปัญญาที่ไม่ปล่อยให้เหตุการณ์ที่กระทบในชีวิตมา บั่นทอนโดยความสำเร็จของพลาญงามเกิดมาจากผล ของการกระทำของมนุษย์ที่จะเลือกกระทำพฤติกรรม ที่ได้รับผลทางบวกและจะหลีกเลี่ยงการกระทำพฤติกรรมที่ จะได้รับผลทางลบ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิต และปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของ พลาญงามในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน พบว่า

1. พฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของพลาญงาม แสดงออกทั้งในลักษณะผู้ที่มีความสามารถในการ แสวงหาความรู้ทางตรงและทางอ้อมเพิ่มเติมในสิ่งที่ตน เรียนรู้ ความสามารถในการประยุกต์สิ่งที่เรียนรู้มาใช้ ในชีวิตประจำวันเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ ตนเรียนรู้ ตลอดจนเลือกประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ แสดงออกถึงคุณธรรมด้วยการยอมรับอิทธิพลในทางที่ ดีและปฏิเสธอิทธิพลในทางที่ไม่ดี

2. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตคือ ความรักความกตัญญูต่อบิดามารดา และปัจจัยทาง สังคมคือการที่ครอบครัวเผชิญวิกฤตการณ์ทุกข์ได้ ยากและการได้รับการอบรมสั่งสอนให้เห็นคุณค่า และความสำคัญของการศึกษาเล่าเรียนและการมีวิชา ความรู้ และการเป็นคนดี ปัจจัยทั้งสองนี้ได้มีผลต่อ พฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของพลาญงาม นำไปสู่ความสำเร็จใน ชีวิตที่แสดงถึงรูปแบบทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิง พุทธิปัญญานั้นเอง

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการนำรูปแบบทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้และปลูกฝังให้เยาวชนไทยเป็นผู้มีพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดี โดยสามารถนำไปพัฒนาเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดจนการพัฒนากระบวนการเสริมสร้างพฤติกรรมแล้วนำไปทดลองใช้ เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้ไปยืนยันและเผยแพร่ในวงกว้างต่อไป

2. ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยควรนำพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของพลายงาม ไปเป็นตัวอย่างในการสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียนโดยนำลักษณะเด่นของพลายงามคือผู้ที่มีพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีที่เด่นชัดมาจนทำให้ประสบความสำเร็จในด้านการเรียนรู้และการเป็นที่ยอมรับในสังคม

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตและจิตสังคมส่งผลต่อพฤติกรรมการใฝ่รู้ใฝ่ดี ดังนั้นหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ปกครองควรให้ความสำคัญกับการอบรมสั่งสอน เป็นตัวอย่างที่ดี และสร้างแรงบันดาลใจให้กับเด็กและเยาวชนเพื่อให้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ทางตรงและทางอ้อม สามารถประยุกต์สิ่งที่เรียนรู้มาใช้ในการชีวิตประจำวันอันสามารถประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่แสดงออกถึงคุณธรรมด้วยการยอมรับอิทธิพลในทางที่ดีและปฏิเสธอิทธิพลในทางที่ไม่ดีได้อย่างสมบูรณ์

กิตติกรรมประกาศ

ท่านสุนทรภู่เป็นกวีที่เปรียบดังครูที่สอนวิชาชีวิตไปพร้อมกับการสร้างสุนทรียทางวรรณศิลป์ งานวิจัยนี้เกิดขึ้นจากแรงบันดาลใจในการอ่านวรรณคดีเรื่องขุนช้าง-ขุนแผน ตอนกำเนิดพลายงาม ที่ผู้อ่านตระหนักได้ว่าไม่ว่าจะผ่านไปกี่ยุคสมัยผลงานของท่านสุนทรภู่ก็ยังมีคุณค่าตามบริบทของยุคสมัยนั้นๆ และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาสังคมได้ในทุกแง่มุม ผู้เขียนจึงขอกราบคารวะท่านสุนทรภู่ครูกวีสืบไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.**

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ไข่มพร ใจแปง. (2555). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการแสดงบทบาทการเป็นบิดาของบิดาที่มีบุตรอายุ 2-5 ปีในจังหวัดนครศรีธรรมราช.** ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ดุจเดือน พันธมนาวิน. (2550). **รายงานการวิจัยปัจจัยเชิงเหตุของพฤติกรรมใฝ่รู้และใฝ่ดีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม.** กรุงเทพฯ : คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุนทรภู่. (2555). **“กำเนิดพลายงาม” ในเสภาขุนช้างขุนแผน.** กรุงเทพฯ : ไทยควอลิตี้บุ๊คส์.

สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2559) : ฉบับสรุป.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.